

Funded by
the European Union

POLIRURAL
plus

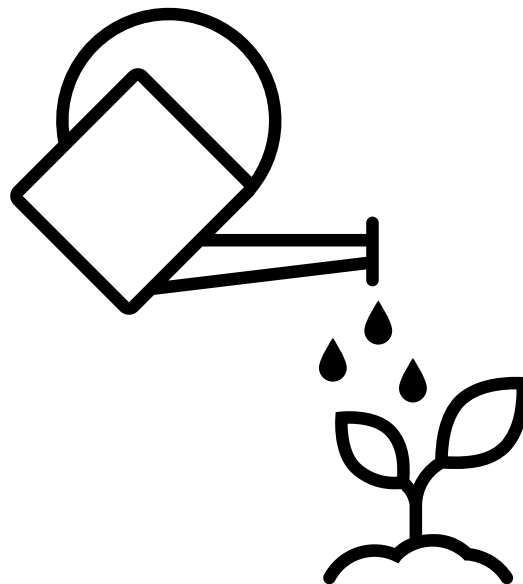
VIDZEME
CEĻŠ VED AUGŠUP!

Ceļā uz vienotiem reģiona un pašvaldību attīstības uzraudzības rādītājiem /// DISKUSIJA

10.06.2025, Valmiera

Diskusijas saturs

- Ievads – atskats
- Izvērtēšana – «ravēšana»
- Augsne sadarbībai

Ministru kabineta noteikumi Nr. 284
**Reģionālās attīstības
uzraudzības un
novērtēšanas kārtība**
Rīgā 2023. gada 6. jūnijā (prot. Nr. 30 22. §)

- 2. Reģionālās attīstības uzraudzība un novērtēšana ietver nepārtrauktu un sistemātisku reģionālajai attīstībai (tai skaitā teritoriju attīstībai) nozīmīgu datu **vākšanu**, apstrādi un reģionālās attīstības tendenču analīzi visā valsts teritorijā vai atsevišķās tās daļās.
- 3. Reģionālās attīstības uzraudzībai un novērtēšanai tiek izmantots Reģionālās attīstības indikatoru modulis (turpmāk – modulis). Modulis ir Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas sastāvdaļa un pieejams tīmekļvietnē www.raim.gov.lv.
- 7. Pašvaldības un plānošanas reģioni nodrošina reģionālās attīstības uzraudzību un novērtēšanu, izmantojot moduli kā vienu no datu avotiem teritorijas attīstības plānošanā un reģionālās attīstības uzraudzībā un novērtēšanā, **pēc iespējas neveidojot atsevišķas reģionālās attīstības uzraudzības un novērtēšanas sistēmas.**
- 22. Moduļa lietotājiem tiek nodrošināta:
 - 22.1. piekļuve teritoriju profiliem;
 - 22.2. iespēja veikt teritoriju salīdzināšanu;
 - 22.3. iespēja atlasīt datus par teritorijām pēc lietotāja izvēlētiem kritērijiem;
 - 22.4. palīdzības un metodoloģiska rakstura informācija par moduli un tajā pieejamajiem rādītājiem;
 - 22.5. iespēja izdrukāt un lejupielādēt apskatei pieejamo saturu, izmantojot modulī šiem mērķiem paredzēto funkcionalitāti;
 - **22.6. iespēja sagatavot uzraudzības pārskatus par teritorijas attīstības plānošanas dokumentos iekļautajiem rezultatīvajiem rādītājiem.**

Attīstības
uzraudzība ir kā
braukšana ar
mašīnu, reizi trīs
gados paskatoties
spidometrā.

- Kad jāsāk strādāt pie plānošanas dokumenta uzraudzības ziņojuma sagatavošanas, es to maksimāli atlieku – gadu atlieku, divus gadus atlieku, lai tikai nebūtu jāķeras pie šī darba klāt.

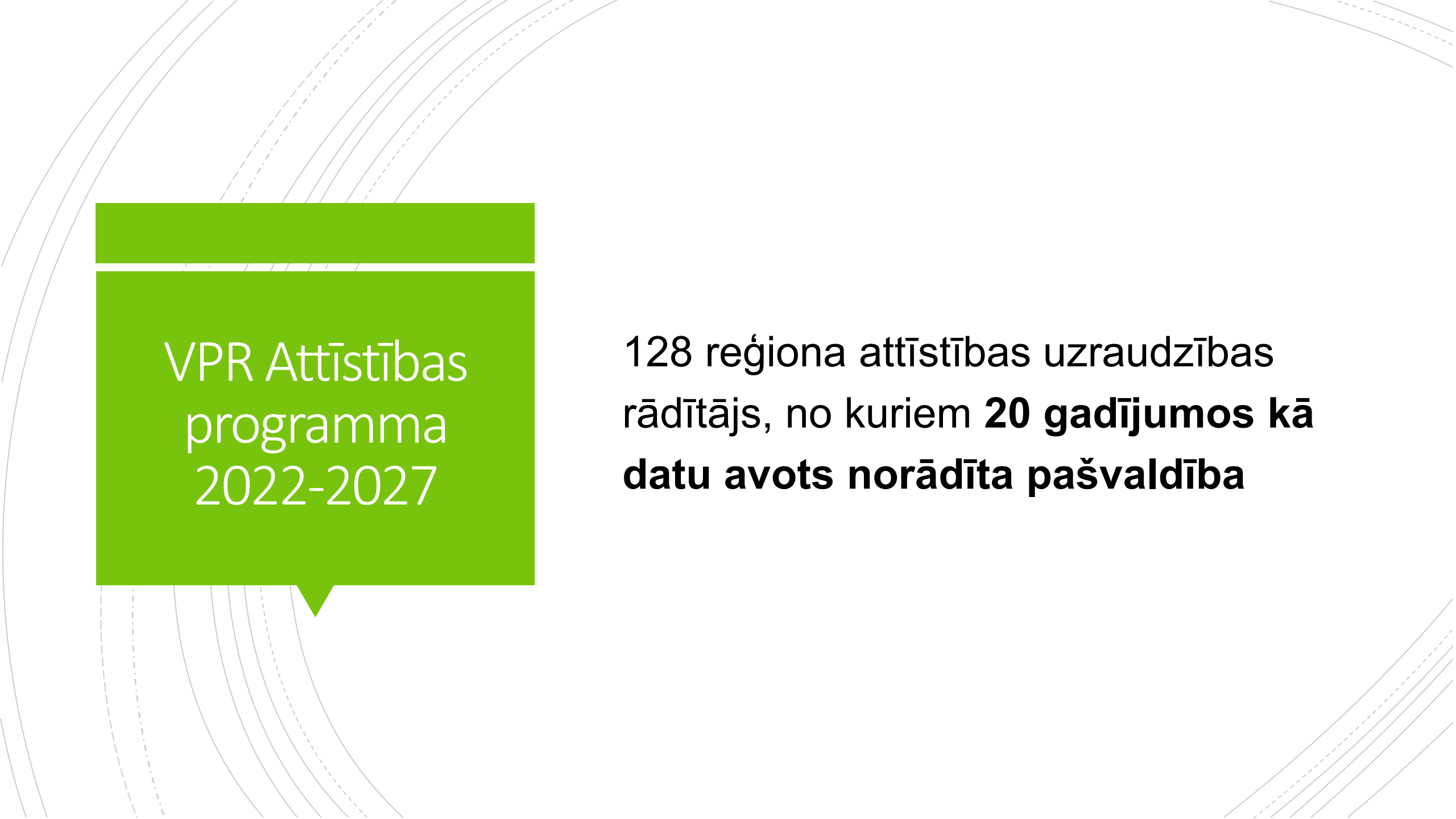

- Rādītāju izvēle nenotiek pēc principa «**LITB**» - **labākā ideja tajā brīdī**
- Rādītāji, kas **kaut ko stāsta** par teritorijas attīstību
- Rādītāji **salīdzināmi** starp visām VPR pašvaldībām
- Rādītāji atspoguļojami **ģeotelpiski**
- Katram **rādītājam ir pase**, kur atrunāts datu avots, aprēķina metodika, sagaidāmais rezultāts
- Rādītājiem nepieciešamo datu ievākšanu **nekavē personas datu aizsardzības regula**
- Rādītājiem nepieciešamie **dati ir aktuāli**
- Dati rādītājiem ir pieejami par «**zemāku**» **teritorijas griezumam** nekā novads, pilsēta
- **Uzticība datiem**, ko sagatavo pašvaldības struktūrvienības
- **Speciālistu komanda**, kas datus ievāc un analizē rādītāju dinamiku

Pāreja no operacionālās uzraudzības uz attīstības uzraudzību - netiek nošķirti dati uzraudzības rādītājiem un dati ikdienas darbam

Uzraudzības procesa sistemātiskums, regularitāte

Atgriezeniskās saites veidošana – datu devējs zina, kur un kā sniegtie dati izmantoti

The background of the slide features a series of thin, curved lines in light gray and white, creating a sense of motion and depth. These lines are concentrated on the left and right sides, framing the central content.

VPR Attīstības programma 2022-2027

128 reģiona attīstības uzraudzības
rādītājs, no kuriem **20 gadījumos kā
datu avots norādīta pašvaldība**

VIDZEMES ATTĪSTĪBAS PRIORITĀTES 2022-2027

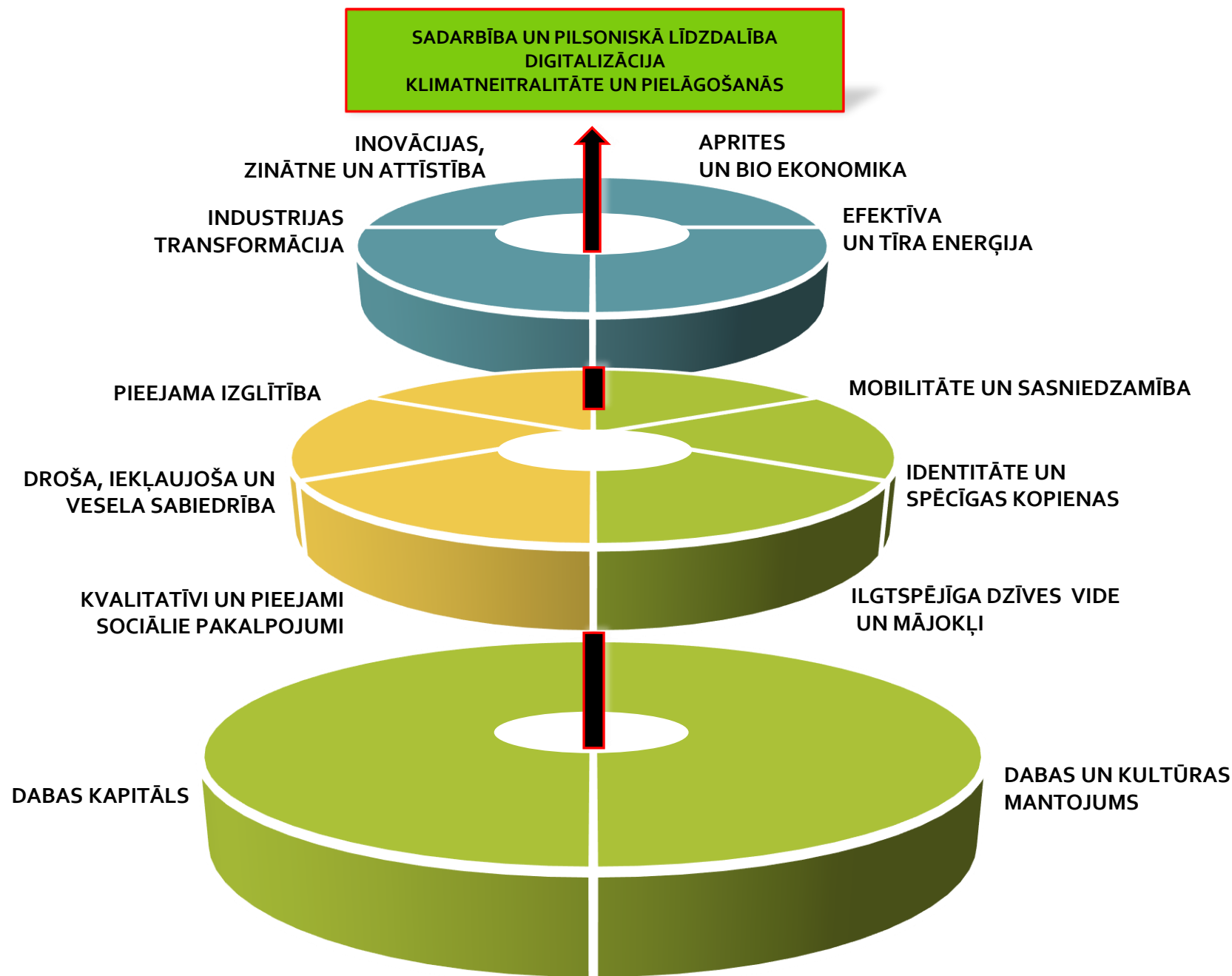
VIDĒJA TERMIŅA MĒRĶI:

VEICINĀT SADARBĪBU UN STIPRAS
ORGANIZĀCIJAS

VEICINĀT TAUTSAIMNIECĪBAS
ATTĪSTĪBU UN IZAUGSMI,
PĀRVEIDOJOT SAIMNIEKOŠANAS
MODEĻUS

UZLABOT CILVĒKU DZĪVES
KVALITĀTI

SAGLABĀT UN GUDRI
APSAIMNIEKOT DABAS
EKOSISTĒMAS UN RESURSUS

Saderīgo rādītāju kopa

Foto: Līga Eglīte, Cēsu pils dārzs

MĒRKIS 1

- ▼ Saglabāt un gudri apsaimniekot dabas ekosistēmas un resursus

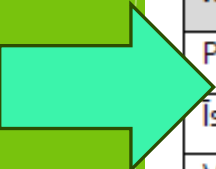
T1. Dabas kapitāls

T2. Dabas un kultūras mantojums

Īstenotie zaļie vides infrastruktūras risinājumi	skaits	2021	0
Pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas.	skaits	2021	0
Izveidoto un atbalstīto kultūras un tūrisma vietu skaits	skaits	2021	0
Atjaunoto, sakārtoto kultūrvēsturisko objektu skaits	skaits	2021	0

RV3) Vides infrastruktūras pārvaldība

Uzdevumi	Atbildīgie	Iesaistītie	Vēlamie iznākumi
a) Veicināt ilgtspējīgu ūdens saimniecības un lietus ūdeņu apsaimniekošanu	VPR, pašvaldības	LĢMC, VARAM	#īstenoti zaļie risinājumi vides infrastruktūras veidošanā; #ilgtspējīgi ūdenssaimniecības un lietus ūdens apsaimniekošanas risinājumi
b) Attīstīt un uzlabot apdzīvoto vietu infrastruktūras pieejamību, ievērojot universālā dizaina principus	Pašvaldības	NVO, uzņēmumi	# uzlabota infrastruktūras pieejamība pilsētvidē un apdzīvotās vietās
c) Attīstīt zaļo publisko infrastruktūru, īpaši pilsētvidē	Pašvaldības	VARAM, zinātniskās institūcijas, NVO	#ieviestas zaļās tehnoloģijas publiskajā infrastruktūrā
d) Meliorācijas sistēmu apsaimniekošana un sakārtošana	Pašvaldības, īpašnieki	ZM	#applūstošo teritoriju un plūdu apdraudēto teritoriju labāka aizsardzība
e) Uzlabot fizisko drošību pilsētvidē	Pašvaldības, īpašnieki	NVO, uzņēmēji	#drošāka un ērtāka pilsētvide
f) Dzeramā ūdens piekļuves infrastruktūras pilnveidošana	Pašvaldības, uzņēmēji	NVO	# uzlabota infrastruktūra

Mērķu sasniegšanu apliecinās	Avots
Pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas	Pašvaldības
Īstenotie zaļie vides infrastruktūras risinājumi	Pašvaldības
Virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu apjoms	LVĢMC
Dzeramais ūdens – iedzīvotāju īpatsvars, kas saņem nekaitīguma un kvalitātes prasībām atbilstošu ūdeni	Veselības inspekcija
Iedzīvotāji, kas piekrīt, ka vides kvalitāte ir uzlabojusies	VPR aptauja

Finansējuma avoti
ES fondi
Pārrobežu sadarbības programmas

i Tiesību akta pase

Nosaukums: Par Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānu laika posmam līdz 2030. gadam

Statuss: spēkā esošs

Izdevējs: Ministru kabinets

Veids: rīkojums

Numurs: 380

Pieņemts: 17.07.2019.

Stājas spēkā: 17.07.2019.

Publicēts: Latvijas Vēstnesis, 148, 23.07.2019.

OP numurs: 2019/148.1

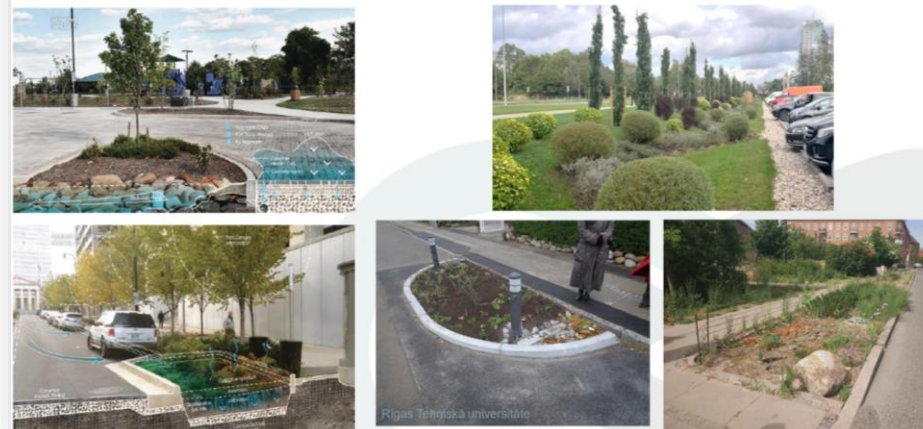
Stratēģiskais mērķis 3: Infrastruktūra un apbūve ir klimatnoturīga un plānota atbilstoši iespējamiem klimata riskiem

Nr.	Pasākumi	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Izpildes termiņš	Indikatīvais finansējuma avots	Pasākuma izpildes rezultatīvais rādītājs
RV 3.1.: Zaļās infrastruktūras izmantošana klimata risku ietekmes mazināšanai						
1	Identificēt primāri svarīgās vietas pilsētās un citās blīvi apdzīvotās vietās, kur zaļā infrastruktūra var sniegt vislielāko atdevi un sekmēt pielāgošanos klimata pārmaiņām.	VARAM	EM, pašvaldības	2024. g.	Esošā budžeta ietvaros, ES fondi	Pasākums ir ieviests
2	Attīstot vai reģenerējot urbānas teritorijas, paredzēt un īstenot zaļās infrastruktūras risinājumus, kas sekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām.	VARAM	Pašvaldības	Pastāvīgi.	Esošā budžeta ietvaros, ES fondi	Pasākums ir ieviests un pastāvīgi īstenots

'Dry river'

Rain gardens / bioswales in the street

- Top zaļās infrastruktūras attīstības plāni Valmierai un Cēsīm

- Projekts **LIFE LATESTadapt**

<https://lifelatestadapt.viimsivald.ee/materials/>

Vertical greening Green walls / facades

Uzraudzības rādītāja pase

Rādītājs: Īstenotie zaļie vides infrastruktūras risinājumi

Prioritāte: T1. Dabas kapitāls

Rīcības virziens: RV3) Vides infrastruktūras pārvaldība

Datu avots: VARAM, pašvaldības

Rādītāja skaidrojums

Šis rādītājs mēra zaļo un ilgtspējīgo risinājumu ieviešanas aktivitāti vides infrastruktūras jomā Vidzemes reģionā. Tas atspoguļo konkrētus, izmērāmus rezultātus dabas kapitāla saglabāšanas un vides kvalitātes uzlabošanas jomā, uzrādot cik zaļie infrastruktūras risinājumi ir tikuši īstenoti noteiktā laika periodā.

Rādītāja mērķis ir fiksēt pozitīvu tendenci vides infrastruktūras modernizācijas un ilgtspējīgu tehnoloģiju ieviešanas jomā. Tas palīdz izprast, vai reģionā notiek pietiekami daudz aktivitāšu vides kvalitātes uzlabošanā un vai šīs aktivitātes pieaug laika gaitā. Rādītājs sniedz priekšstatu par **zaļo tehnoloģiju attīstības dinamiku un ekoloģisko inovāciju līmeni**, kas ir būtiski reģiona ilgtspējīgas attīstības plānošanai.

Sagaidāmo datu apraksts

Iekļaujamie risinājumi:

- Lietus ūdens apsaimniekošanas sistēmas (bioloģiskās drenāžas, lietus dārzi)
- Zaļās ēkas un energoefektīvi risinājumi publiskajā infrastruktūrā
- Dabiskas ūdens attīrīšanas sistēmas (bioloģiskās dīķu sistēmas)
- Zaļie koridori un bioloģiskās daudzveidības infrastruktūra pilsētvidē
- Atjaunojamās enerģijas risinājumi publiskajā sektorā
- Viedās ūdens un siltuma sistēmas
- Ekoloģiski ceļu un transporta infrastruktūras risinājumi

Iekļaujamās aktivitātes:

- Jaunu zaļo infrastruktūras objektu izveide
- Esošās infrastruktūras modernizācija ar zaļiem risinājumiem
- Pilotprojektu īstenošana
- Inovatīvu tehnoloģiju testēšana un ieviešana

Datu iesniegšanas princips: Pašvaldībām jānorāda tie zaļie infrastruktūras risinājumi, par kuriem tām ir pieejama informācija. **Nav nepieciešams veikt speciālu izpēti** - pietiek ar to informāciju, kas ir pašvaldības rīcībā. Tas var ietvert pašvaldības realizētos projektus, uzņēmēju īstenotus risinājumus ar pašvaldības atbalstu vai objektus, kuriem izdotas atļaujas. **Galvenais mērķis ir fiksēt zaļo inovāciju tendenci.**

Vienkāršotā datu iesniegšanas veidne

Informācija iesniedzama īsā aprakstošā formā:

VEIDNE PAŠVALDĪBĀM

Pašvaldība: _____

Ziņojuma periods: _____

1. Zaļo vides infrastruktūras risinājumu ieviešana

Kopējais īstenoto risinājumu skaits: _____

Īss apraksts par nozīmīgākajiem risinājumiem (3-5 teikumi): Lūdzu norādīt 2-3 būtiskākos zaļos infrastruktūras risinājumus un īsi aprakstiet, kas tika īstenots. Piemēram: "Izveidots lietus dārzs pie kultūras nama - samazina applūšanas risku. Uzstādīti saules paneļi uz bibliotēkas jumta. Rekonstruēta bioloģiskā notekūdeņu attīrīšanas sistēma."

2. Risinājumu veidi (atzīmēt piemērojamos):

- ☐ Lietus ūdens apsaimniekošana
- ☐ Atjaunojamā enerģija
- ☐ Ūdens attīrīšana/apsaimniekošana
- ☐ Zaļā infrastruktūra pilsētvidē
- ☐ Energoefektivitāte
- ☐ Citi: _____

3. Aktivitāšu dinamika

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, zaļo infrastruktūras risinājumu ieviešana jūsu novadā:

- ☐ Palielinājusies
- ☐ Saglabājusies līdzīgā līmenī
- ☐ Samazinājusies
- ☐ Grūti novērtēt

4. Papildu komentāri (neobligāti) Iespēja norādīt īpašus apstākļus, problēmas, plānus vai veiksmes stāstus.

Aizpildīšanas laiks: 5-10 minūtes

Iesniegšanas termiņš: Līdz katra gada 31. janvārim

Iesniegšanas veids: E-pasts, VPR mājas lapa vai telefoniski

Ja nav datu: Atzīmēt "0" un īsi norādīt iemeslu (nav bijuši projekti, nav informācijas u.c.)

MĒRĶIS 2

- ▼ Uzlabot cilvēku dzīves kvalitāti

C1. Pieejama izglītība

C3. Kvalitatīvi un pieejami sociālie pakalpojumi

Īstenotās sadarbības iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanos	skaits	2021	0
Īstenotās iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības vides uzlabošanos	skaits	2021	0
Modernizēto izglītības iestāžu skaits	skaits	2021	0
Jaunu vai modernizētu sociālo mājokļu kapacitāte bērniem ar FT, ĢVPP, personām ar GRT	skaits	2021	906

T3. Mobilitāte un sasniedzamība

T4. Identitāte un spēcīgas kopienas

T5. Ilgtspējīga dzīves vide un mājokļi

Palielinājies veloinfrastruktūras kopgarums	km/uz 1000 iedz.	2021	Nd
Uzlabotā vai izveidotā videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūra	skaits	2021	Nd
Uzlabotā vai izveidotā veloinfrastruktūra	skaits	2021	Nd
Pilsētas ar jaunām vai modernizētām digitalizētām pilsētas transporta sistēmām	skaits	2021	Nd
Izstrādāti pilsētu/novadu ilgtspējīgās mobilitātes plāni	skaits	2021	1
Iedzīvotāju īpatsvars, kas atbild, ka tiem ir labas iespējas piedalīties pašvaldības lēmumu pieņemšanā	%	2021	Nd
Iedzīvotāju īpatsvars, kas atbild, ka teritorijā ir aktīvas kopienas un iedzīvotāju iniciētas vietējās aktivitātes	%	2021	Nd
Ieviesti inovatīvi risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai	Skaits	2021	Nd

MĒRKIS 3

- ▼ Veicināt tautsaimniecības attīstību un izaugsmi, pārveidojot saimniekošanas modeļus

E3. Aprites un bioekonomika

E4. Efektīva un tīra enerģija

Īstenotie investīciju projekti aprites ekonomikas jomās	skaits	2021	Nd
Īstenotie kopienās balstītie atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumi	skaits	2021	Nd
Realizēto projektu skaits AER, energoefektivitātes, jomā	skaits	2021	Nd
Publiskās ēkas ar uzlabotu energoefektivitāti	skaits	2021	Nd

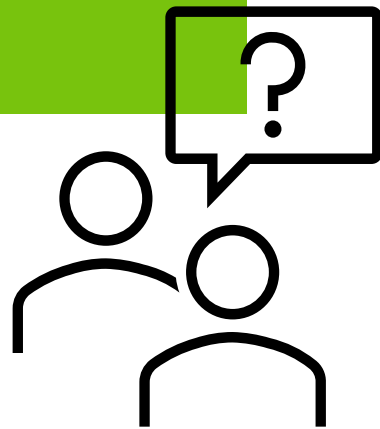
MĒRĶIS 4

▼ Veicināt sadarbību un stipras organizācijas

P2. Klimatneitralitāte un pielāgošanās

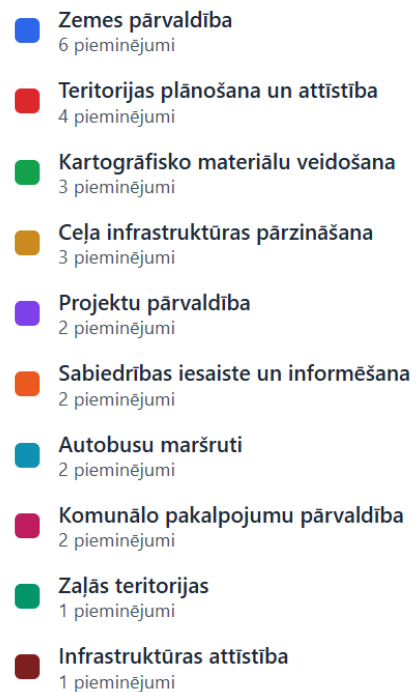
Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas	skaits	2021	Nd
---	--------	------	----

Kādi būtu
salīdzināmie
dati VPR?

- Iedzīvotāju skaits
- Nodarbinātība/iedzīvotāju ienākuma nodoklis
- Izglītība/izglītojamo skaits
- Būvniecības aktivitāte
- Klimata un enerģētikas jomu raksturojošie rādītāji
-

Jomas, kurās pašvaldības izmanto ĢIS

ME:
Could you characterize this area in terms of land use, industry and climate please?

JACKDAW:
Here's a summary of the characteristics of the area in terms of land use, industry, and climate:

Land Use

- The total area is approximately 43,626.60 km².
- **Not Known Use:** 38,503.27 km² (88.26%) - This indicates a significant portion of the land is not designated for specific uses.
- **Land Areas Not In Other Economic Use:** 5,102.99 km² (11.70%) - This suggests some land is set aside but not actively used for economic purposes.
- **Agriculture:** 15.47 km² (0.0355%) - Very minimal agricultural use.
- **Residential Use:** 4.87 km² (0.0112%) - Also a very small area designated for residential purposes.

Industry

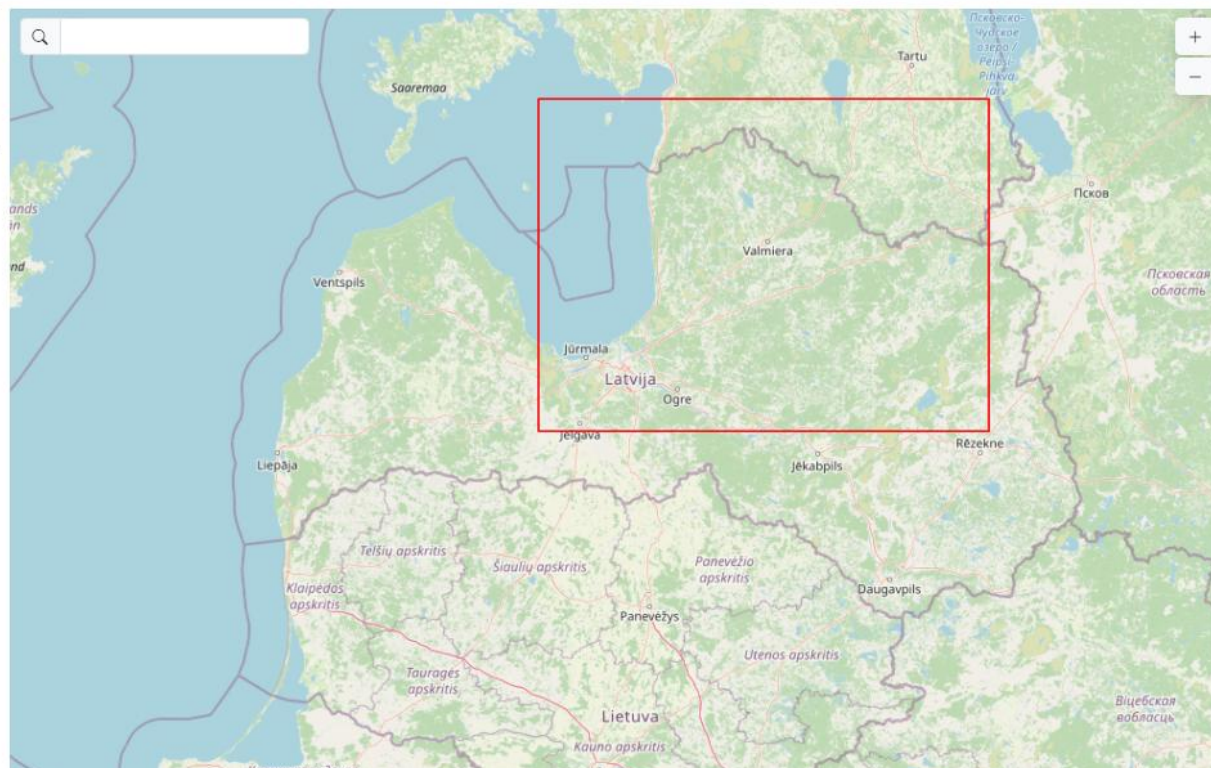
In 2022, the area had a diverse industrial landscape with various sectors:

- **Industries B-E:** 57,199 employees, with a net growth of 217 employees.
- **Industry F:** 37,415 employees, with a net growth of 48 employees.
- **Industry G:** 105,432 employees, with a net growth of 141 employees.
- **Industry H:** 47,322 employees, with a net growth of 906 employees.
- **Industry I:** 21,840 employees, with a net growth of 423 employees.
- **Industry J:** 38,349 employees, with a net growth of 834 employees.
- **Industry K_L:** 35,139 employees, with a net growth of 123 employees.
- **Industry M_N:** 66,055 employees, with a net growth of 1,160 employees.
- **Industry P_Q:** 29,068 employees, with a net growth of 862 employees.
- **Industry R_S_X_S94:** 20,343 employees, with a net growth of 2,055 employees.

Climate

The climate data indicates:

- **Winter:** Cold with low temperatures (around -5.6°C in January and February) and moderate precipitation.
- **Spring:** Transition to warmer temperatures (up to 11.1°C in May) with increasing precipitation.

Projekta ideja sadarbībai datu apmaiņā: Horizon Europe projekts CARVE

JACKDAW: Mākslīgā intelekta rīks, kas savieto telpiskos datus ar statistikas un atvērtajiem datiem.
Izstrādāts projektā «PoliRuralPlus»; šobrīd testa stadijā.

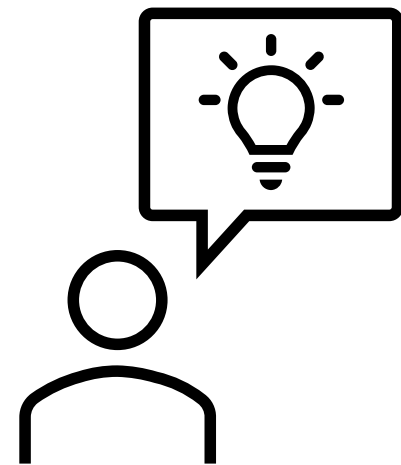
Rīcības virziens 2) Izglītības, prasmju un mūžizglītības piedāvājuma atbilstība darba tirgus prasībām un tendencēm:

Rīcības	Īstenotājs	Laika periods	Finanšu avots	Iznākuma rādītājs
Uzdevums: a) Veicināt izglītības piedāvājuma atbilstību reģiona RIS3 jomām, darba tirgus pieprasījumam un attīstības tendencēm				
Sadarbības un dialoga veidošana jautājumos par izglītības piedāvājuma atbilstību pieprasījumam un mācību procesa uzlabošanu (sadarbības platforma)	VPR, pašvaldības, izglītības iestādes, darba devēji, karjeras konsultanti, NVA	Pastāvīgi	VB	Tikšanās, diskusijas
Reģionāla izglītības iestāžu specializācijas plānošana, balstoties uz attīstības tendenču, reģiona RIS3 jomām un uzņēmumu vajadzību reģiona mērogā analīzi	All, PI, pašvaldības, VPR, pašvaldības, uzņēmēju organizācijas, IZM, EM	Pastāvīgi	VB, ES fondi	Tikšanās, diskusijas Lēmumi Uzlabotas izglītības programmas
Ar izglītības piedāvājumu un pieprasījumu saistītu datu un statistikas apkopošana, reģiona mēroga analīze	VPR, augstākās izglītības iestādes, pētniecības institūcijas, pašvaldības	Pastāvīgi	VB, ES fondi	Analītiski pārskati Ziņojumi
Profesionālās izglītības skolu piedāvājuma koordinācija reģiona mērogā	VPR, pašvaldības, izglītības iestādes, darba devēji	Pastāvīgi	VB, ES fondi	Tikšanās Lēmumi

Uz uzdevuma izpildi vērstas šādas VPR sadarbības partneru rīcības:

Pasākumu īstenošanu, kas vērsti uz darba vidē balstītas izglītības risinājumu attīstību	Izglītības iestādes, darba devēji, karjeras konsultanti, pašvaldības, NVA
Infrastruktūras nodrošināšana atbilstoši specializācijai	All, PI, pašvaldības

***VPR Attīstības programmas 2022 – 2027
II pielikums: RĪCĪBU PLĀNS***

PoliRuralPlus Hakaton

- Mērķis ir, aktīvi iesaistoties ieinteresētajām pusēm, radīt pārskatāmu un efektīvu Vidzemes plānošanas reģiona attīstības uzraudzības mehānisma prototipu.
- **2025.gada 19.septembris (norises vieta tiks precizēta)**